

Motion

1979/80:608

av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson m. fl. om rättvisa schablonavdrag för egenföretagare

Sammanfattning. För att få en bättre överensstämmelse mellan schablonavdrag och slutlig egenavgift för egenföretagare bör schablonavdragen höjas till 17 (15) % av den del av inkomstunderlaget som inte överstiger 15 000 kr., 25 (23) % av den del av inkomstunderlaget som överstiger 15 000 kr. men ej 140 000 kr. och 17 (15) % av den del av inkomstunderlaget som överstiger 140 000 kr. Siffrorna inom parentes hänför sig till de företagare som valt sjukpenning med tre karensdagar.

Nu gällande schablonavdrag är för låga, vilket gör att skatter och egenavgifter i inte obetydlig omfattning får betalas ett år i förväg.

Fr. o. m. inkomståret 1976 infördes väsentliga förbättringar i reglerna för beräkning av egenavgifter för personer med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning.

Genom att redan under inkomståret medge schablonavdrag för egenavgifter upphörde i princip den förskottering av skatter och egenavgifter som skett. Vidare sänktes egenavgifterna genom att egenföretagarna inte längre behövde betala "avgift på avgiften".

Egenavgiften är numera avdragsgill i deklarationen på så sätt att rörelseidkaren varje år får dra av ett schablonbelopp som utgör

10 % av den del av underlaget som inte överstiger 15 000 kr.,

20 % av underlaget mellan 15 000 och 100 000 kr.,

15 % av den del som överstiger 100 000 kr.

Dessutom får han göra avdrag med det belopp som året innan skilde mellan den faktiskt debiterade avgiften och schablonavdraget.

Har han en jämn inkomst från år till år innebär detta att den faktiska avgiften blir avdragsgill. Första året han deklarerar en rörelseinkomst däremot kan han bara dra av schablonbeloppet och eftersom detta, som nedan skall visas, är för lågt, blir resultatet att han fortfarande får ligga ute med skatt på ett för högt belopp. Samma sak inträffar om han ökar sin inkomst från ett år till ett annat.

Detta belyser angelägenheten av att schablonavdraget och den slutliga egenavgiften bringas i nära överensstämmelse.

Av nedanstående tablå framgår klart att schablonavdragen numera är för låga, vilket gör att skatter och egenavgifter i inte obetydlig omfattning får betalas ett år i förväg:

Nettointäkt före schablonavdrag (inkomståret 1980)	50 000	80 000	110 000	140 000	170 000
Nuvarande schablonavdrag	9 000	15 000	20 500	25 000	29 500
Härvid egenavgifter på skattsedeln	12 231	20 367	28 672	36 027	41 612
Differens	3 231	5 367	8 172	11 027	12 112

En egenföretagare med en nettointäkt före schablonavdrag på 140 000 kr. (motsvarande en löntagare med drygt 100 000 kr. inkomst) debiteras således drygt 11 000 kr. mer i egenavgifter än som motsvarar schablonavdraget. Har han i stället en nettointäkt före schablonavdrag på 80 000 kr. (motsvarande en genomsnittlig löntagare med ca 60 000 kr. inkomst) blir differensen nära 5 400 kr.

För att få en bättre överensstämmelse mellan schablonavdrag och slutlig egenavgift vill vi föreslå att följande schablonavdrag införs fr. o. m. inkomståret 1980:

- 17 % av den del av underlaget som inte överstiger 15 000 kr.,
- 25 % av den del av underlaget som överstiger 15 000 kr. men ej 140 000 kr.,
- 17 % av den del av underlaget som överstiger 140 000 kr.

Resultatet av en sådan ändring i schablonavdraget framgår av nedanstående tabell:

Nettointäkt före schablonavdrag (år 1980)	50 000	80 000	110 000	140 000	170 000
Ovan föreslagna schablonavdrag	11 300	18 800	26 300	33 800	38 900
Härvid egenavgifter på skattsedeln	11 451	19 079	26 706	34 100	39 553
Differens	151	279	406	300	653
Skillnad mellan föreslagna och nuvarande schablonavdrag	2 300	3 800	5 800	8 800	9 400

Det är på skillnadsbeloppen i föregående rad som inkomsttagare i olika inkomstklasser får betala skatt och egenavgifter ett år för tidigt om ej ändring sker. En person med en intäkt före schablonavdrag för egenavgifter om 140 000 kr. har en marginalskatt (+egenavgift) på 85 % och får sålunda betala minst 85 % av 8 800 kr., 7 500 kr., i förskott.

Vi är medvetna om att en invändning kan riktas mot ovanstående förslag.

nämligen att en del egenföretagare i stället för 10,6 % i sjukförsäkringsavgift (som vi ovan räknat med) har en avgift på 8,3 %, beroende på att de valt en sjukpenning med tre karensdagar. Vi har dock haft ambitionen att så långt möjligt i skatte- och avgiftshänseende jämställa egenföretagaren med en vanlig löntagare.

Skulle man önska sätta schablonavdragen något lägre, så att de i första hand anpassas till de företagare som valt en sjukpenning med tre karensdagar, borde schablonavdragen i stället ha följande utseende:

15 % av den del av underlaget som inte överstiger 15 000 kr.,

23 % av den del av underlaget som överstiger 15 000 kr. men ej 140 000 kr.,

15 % av den del av underlaget som överstiger 140 000 kr.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att schablonavdragen vid beräkning av egenföretagares egenavgifter höjs i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 22 januari 1980

INGEGERD TROEDSSON (m)

KNUT WACHTMEISTER (m)

LENNART BLOM (m)

EWY MÖLLER (m)

BENGT WITTBOM (m)

MARGARETA GARD (m)